

TARYBOS SPRENDIMAS

2011 m. gruodžio 19 d.

dėl netiesioginiais veiksmais vykdytinos specialiosios programos, kuria įgyvendinama 2012–2013 m. Europos atominės energijos bendrijos branduolinių mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa

(2012/94/Euratomas)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 7 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą, pateiktą pasikonsultavus su Mokslo ir technikos komitetu,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) siekiant skatinti ir užtikrinti ekonomikos augimą ir Europos piliečių gerovę, itin svarbu pasitelkti bendras nacionalines ir Europos pastangas mokslinių tyrimų ir mokymo srityje;
- (2) remiantis 2011 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimu 2012/93/Euratomas dėl 2012–2013 m. Europos atominės energijos bendrijos branduolinių mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos bendrosios programos ⁽³⁾ (toliau – Bendroji programa), Bendroji programa turi būti įgyvendinama vykdant specialiąsias programas, kuriose apibrėžtos išsamios jų įgyvendinimo taisyklės, nustatyta jų trukmė ir numatytos būtinomis laikomos priemonės;
- (3) Bendroji programa apima dvių rūšių veiklą: netiesioginius veiksmus, susijusius su branduolių sintezės energijos moksliniais tyrimais, taip pat su branduolių dalijimosi ir saugos bei radiacinės saugos moksliniais tyrimais, ir tiesioginius veiksmus, susijusius su Jungtinio tyrimų centro (toliau – JRC) vykdoma veikla branduolinių atliekų tvarkymo, poveikio aplinkai, saugos ir saugumo srityse, visų pirma susijusių su branduoliniais įvykiais, kurių vykdant atsižvelgiama į anksčiau įgytą patirtį. Netiesioginiai veiksmai turėtų būti įgyvendinami pagal šią specialiąją programą;

(4) įgyvendinant šią specialiąją programą, turėtų būti taikomos pagal Bendrąją programą galiojančios įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo, taip pat mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos taisyklės;

(5) pagal Sutarties 101 straipsnį Bendrija branduolinių mokslinių tyrimų srityje yra sudariusi keletą tarptautinių susitarimų, o siekiant, kad Bendrija dar labiau įsitrauktų į pasaulinę mokslinių tyrimų bendruomenę, reikėtų dėti pastangas, kad būtų stiprinamas tarptautinis bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje. Dvišalis tarptautinis bendradarbiavimas grindžiamas tvirta Bendrijos ir trečiųjų šalių bendradarbiavimo susitarimų teisine sistema. Šių susitarimų įgyvendinimui ypač svarbi Bendroji programa. Todėl šioje specialiojoje programoje turėtų būti leidžiama dalyvauti tuo tikslu susitarimus sudariusioms šalims, o projektų lygmeniu ir vadovaujantis abipusės naudos principu – taip pat trečiųjų šalių subjektams ir tarptautinėms mokslinio bendradarbiavimo organizacijoms;

(6) šia specialiąją programą turėtų būti prisidedama prie tvaraus vystymosi skatinimo ir padedama užtikrinti, kad būtų išlaikyta atitinkama saugos kultūra;

(7) laikantis 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽⁴⁾ ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles ⁽⁵⁾, reikėtų veiksmingai ir naudotojams priimtiniu būdu užtikrinti patikimą šios specialiosios programos finansų valdymą ir jos įgyvendinimą, taip pat garantuoti teisinį tikrumą ir galimybę visiems dalyviams dalyvauti šioje programoje;

(8) siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui, reikėtų imtis tinkamų, t. y. Sąjungos finansiniams interesams proporcingų, priemonių, skirtų tiek suteiktos finansinės paramos, tiek tų lėšų panaudojimo veiksmingumui stebėti. Pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ⁽⁶⁾, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos

⁽¹⁾ 2011 m. lapkričio 15 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). Nuomonė pateikta po neprivalomos konsultacijos.

⁽²⁾ OL C 318, 2011 10 29, p. 127. Nuomonė pateikta po neprivalomos konsultacijos.

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 25.

⁽⁴⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ⁽¹⁾ ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ⁽²⁾ taip pat reikėtų imtis būtinų priemonių siekiant susigrąžinti prarastas, neteisėtai išmokėtas ar netinkamai panaudotas lėšas;

- (9) kiekvienai šios specialiosios programos teminei sričiai Sąjungos bendrajame biudžete turėtų būti skirta atskira biudžeto eilutė;
- (10) pagal šią specialiąją programą vykdoma mokslinių tyrimų veikla turėtų atitikti pagrindinius etikos principus, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nurodytus principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Netiesioginiais veiksmais vykdytina specialioji programa, kuria įgyvendinama 2012–2013 m. Europos atominės energijos bendrijos branduolinių mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (toliau – specialioji programa), priimama laikotarpiui nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

2 straipsnis

Pagal specialiąją programą remiama branduolinės energetikos srities mokslinių tyrimų ir mokymo veikla, kurią sudaro įvairūs netiesioginiai mokslinių tyrimų veiksmai, vykdomi šiose teminėse srityse:

- a) branduolių sintezės energijos mokslinių tyrimų (įskaitant Tarptautinį termobranduolinį eksperimentinį reaktorių (toliau – ITER));
- b) branduolių dalijimosi, saugos ir radiacinės saugos mokslinių tyrimų.

Šiame straipsnyje nurodyti tikslai ir pagrindinės veiklos kryptys apibūdinti priede.

3 straipsnis

Pagal Sprendimo 2012/93/Euratomas 3 straipsnį specialiajai programai vykdyti reikalinga didžiausia suma yra 2 327 054 000 EUR, iš kurių iki 15 % skiriama Komisijos administracinėms išlaidoms. Ši suma paskirstoma taip:

- a) branduolių sintezės energijos mokslinių tyrimų – 2 208 809 000 EUR;
- b) branduolių dalijimosi, saugos ir radiacinės saugos mokslinių tyrimų – 118 245 000 EUR.

4 straipsnis

Vykdamas specialiojoje programoje numatytą visų rūšių mokslinių tyrimų veiklą vadovaujamas pagrindiniais etikos principais.

⁽¹⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

⁽²⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

5 straipsnis

1. Specialioji programa įgyvendinama naudojantis Sprendimo 2012/93/Euratomas II priede nustatytais finansavimo planais.
2. Įgyvendinant šią specialiąją programą, taikomos 2011 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamente (Euratomas) Nr. 139/2012, kuriuo nustatomos įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo vykdančių netiesioginius veiksmus pagal 2012–2013 m. Europos atominės energijos bendrijos bendrąją programą ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos taisyklės ⁽³⁾, nustatytos įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo, taip pat su netiesioginiais veiksmais susijusių mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos taisyklės.

6 straipsnis

1. Komisija parengia specialiosios programos įgyvendinimo metinę darbo programą, kurioje išsamiau išdėsto priede nurodytus tikslus ir mokslinius bei technologinius prioritetus, atskiroms temoms, pagal kurias kviečiama teikti paraiškas, taikomus finansavimo planus ir įgyvendinimo tvarkaraštį.
2. Darbo programoje atsižvelgiama į atitinkamą valstybių narių, asocijuotųjų valstybių, taip pat Europos ir tarptautinių organizacijų vykdomą mokslinių tyrimų veiklą. Prireikus darbo programa atnaujinama.

3. Darbo programoje nustatomi pagal finansavimo planus pateiktų paraiškų vykdyti netiesioginius veiksmus vertinimo ir projektų atrankos kriterijai. Taikomi kompetencijos, poveikio ir įgyvendinimo kriterijai. Darbo programoje gali būti tiksliau apibrėžti ar papildyti papildomi reikalavimai, svertiniai koeficientai ir reikalaujamas balų skaičius.

4. Darbo programoje gali būti nurodyta:

- a) organizacijos, gaunančios lėšų iš narystės mokesčio;
- b) veiksmai, kuriais remiama konkrečių teisės subjektų vykdoma veikla.

7 straipsnis

1. Už specialiosios programos įgyvendinimą atsako Komisija.
2. Įgyvendinti specialiąją programą Komisijai padeda konsultacinis komitetas. Šio komiteto nariai gali keistis atsižvelgiant į įvairias temas komiteto posėdžių darbotvarkėje. Sprendžiant su branduolių dalijimosi susijusius klausimus, šio komiteto sudėtis, taip pat išsamios jo veiklos taisyklės ir jam taikoma tvarka nustatoma pagal 1984 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimą 84/338/Euratomas, EAPB, EEB dėl Bendrijos tyrimų, plėtros ir demonstravimo veiklos valdymo ir koordinavimo struktūrų bei

⁽³⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

tvarkos ⁽¹⁾. Sprendžiant su branduolių sinteze susijusius klausimus, minėtieji dalykai nustatomi pagal 1980 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimą, kuriuo įsteigiamas Sintezės programos konsultacinis komitetas ⁽²⁾.

3. Komisija reguliariai informuoja komitetą apie bendrą specialiosios programos įgyvendinimo pažangą ir laiku teikia jam informaciją apie visus pagal šią specialiąją programą siūlomus ar finansuojamus veiksmus.

8 straipsnis

Komisija imasi priemonių, kad būtų vykdoma nepriklausoma veiklos, vykdomos specialiojoje programoje numatytose srityse, stebėseną, vertinimą ir peržiūrą pagal Sprendimo 2012/93/Euratomas 6 straipsnį.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2011 m. gruodžio 19 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. KROLEC

⁽¹⁾ OL L 177, 1984 7 4, p. 25.

⁽²⁾ Nepaskelbtas.

PRIEDAS

MOKSLINIAI IR TECHNOLOGINIAI TIKSLAI, PAGRINDINĖS TEMOS IR VEIKLOS KRYPTYS

I. MOKSLINIŲ TYRIMŲ TEMINĖS SRITYS

I.A Branduolių sintezės energijos moksliniai tyrimai

Pagrindinis tikslas

Siekiant kurti saugius, tvarius, aplinkai nekenksmingus ir ekonomiškai perspektyvius elektrinėms skirtų reaktorių prototipus, sukurti reikiamą žinių bazę ir kaip vieną iš pagrindinių etapų įgyvendinti ITER projektą.

Veikla

1. ITER projekto įgyvendinimas

Kadangi projektas įgyvendinamas Bendrijoje, jai ITER organizacijoje tenka ypatinga atsakomybė, be to, Bendrija atlieka pagrindinį vaidmenį, visų pirma sprendžiant ITER tarptautinės organizacijos valdymo, administravimo ir personalo klausimus, taip pat teikiant bendrą techninę ir administracinę pagalbą.

Bendrija yra ITER projekto Susitariančioji Šalis, todėl ji turės ir toliau prisidėti prie ITER aikštelėje reikalingos įrangos ir įrenginių montavimo ir remti projektą, kol objektas bus statomas.

Su ITER statyba susijusi pagalbinių mokslinių tyrimų ir plėtros veikla bus vykdoma branduolių sintezės asociacijose ir Europos įmonėse. Ši veikla apims sudedamųjų dalių bei sistemų kūrimą ir bandymą.

2. ITER eksploatavimo parengiamieji moksliniai tyrimai ir plėtra

Vykdamas tikslinę fizikos ir technologijų programą, bus siekiama konsoliduoti ITER projekto galimybes ir pasirengti greitai paleisti ITER. Pagal šią programą bus vykdoma koordinuota eksperimentinė, teorinė ir modeliavimo veikla naudojantis JET įrenginiu ir kitais eksperimentiniais ir apskaičiavimo įrenginiais. Taip bus užtikrinta reikiama Europos įtaka ITER projektui ir padėtas pagrindas tam, kad eksploatuojant ITER Europa atliktų itin svarbų vaidmenį. Programą sudarys:

- pagrindinių specialių technologijų, būtinų eksploatuojant ITER, vertinimas naudojantis JET patobulinimais (ITER pavyzdžio pirmoji siena, šildymo sistemos, diagnostika),
- ITER veikimo scenarijų nagrinėjimas atliekant tikslinius eksperimentus su JET ir kitais įrenginiais ir vykdamas koordinuotą modeliavimo veiklą.

3. Su technologijomis susijusi ribota DEMO parengiamoji veikla

Branduolių sintezės asociacijose ir įmonėse bus toliau kuriamos pagrindinės technologijos ir medžiagos, kurių reikia DEMO jėginei licencijuoti, statyti ir eksploatuoti, siekiant tas technologijas ir medžiagas išbandyti ITER įrenginyje ir užtikrinti, kad Europos įmonės būtų pajėgios pastatyti DEMO ir plėtoti ateities branduolių sintezės jėgaines. Bus vykdoma ši veikla:

- speciali projekto grupė toliau vykdys su inžinerine patikra ir inžineriniu projektavimu susijusią veiklą, skirtą pasirengti statyti tarptautinį branduolių sintezės medžiagų švitinimo įrenginį, kuris bus naudojamas branduolių sintezės elektrinei skirtoms medžiagoms bandyti,
- bus kuriamos, švitinant bandomos ir modeliuojamos mažo aktyvacijos lygio ir švitinimui atsparios medžiagos; bus kuriamos pagrindinės technologijos, kurių reikia branduolių sintezės jėgainių veikimui užtikrinti, įskaitant atgaminimo zonas; bus vykdoma su DEMO susijusi koncepcinio projektavimo veikla, apimanti saugos ir aplinkos aspektus.

4. Ilgesnio laikotarpio mokslinių tyrimų ir plėtros veikla

Remiantis būtent su ITER ir DEMO susijusia veikla, pagal specialiąją programą bus vystomi gebėjimai ir plečiama žinių bazė ateities branduolių sintezės jėgainėms strategiškai svarbiose srityse. Tokia mokslinių tyrimų veikla bus padidinamas branduolių sintezės energijos techninis tinkamumas ir ekonominis perspektyvumas. Pagal Bendrąją programą bus vykdoma tokia speciali ribota veikla:

- magnetiškai palaikomos sintezės schemų, įskaitant stelaratorius, patobulintų koncepcijų tyrimas. Vykdamas šią veiklą daugiausia dėmesio bus skiriama pasirengimui eksploatuoti stelaratorių W7-X, esamų įrenginių naudojimui siekiant išplėsti eksperimentines duomenų bazines ir tokių konfigūracijų ateities galimybių vertinimui,
- eksperimentai, teorijos ir tolesnis modeliavimas, kurių svarbiausias tikslas – visapusiškai suprasti reaktoriaus klasės branduolių sintezės plazmos savybes,

- elektros energijos gamybos naudojant branduolių sintezę sociologinių bei mokslinių ir ekonominių aspektų tyrimai, taip pat veiksmai, kuriais didinamas visuomenės informuotumas branduolių sintezės klausimais ir gerinamas šios srities supratimas.

5. Žmogiškieji ištekliai, švietimas ir mokymas – ITER kartos kūrimas

Siekiant patenkinti ir neatidėliotinas, ir vidutinio laikotarpio su ITER susijusias reikmes, taip pat toliau plėtoti branduolių sintezę, toliau nurodytais būdais bus užtikrinami tinkami žmogiškieji ištekliai ir aukšto lygio bendradarbiavimas branduolių sintezės teminėje srityje:

- siekiant skatinti aktyvesnį bendradarbiavimą ir mokslinių tyrimų veiklos integravimą, taip pat stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, bus palaikomas mokslo darbuotojų judumas tarp specialiojoje programoje dalyvaujančių organizacijų,
- diplomą įgijusiems ar doktorantūros studijas baigusiems inžinieriams ir mokslo darbuotojams bus rengiami aukšto lygio mokymai, įskaitant galimybes naudotis įrenginiais kaip mokymo platformomis, specialius seminarus ir praktinius užsiėmimus, taip pat aukštojo mokslo įstaigų bendradarbiavimo stiprinimą.

6. Infrastruktūra

Tarptautiniu mastu, kurį užtikrina ITER organizacija, Europoje įgyvendinus ITER projektą, bus sukurta dar viena nauja aiškaus europinio matmens mokslinių tyrimų infrastruktūra.

7. Technologijų perdavimas, įmonių dalyvavimas ir inovacijos

Reikės naujos lankstesnės ITER organizacinės struktūros, kad sukurtais inovacijomis ir technologine pažanga būtų galima greitai pasinaudoti pramonėje ir taip pasiekti, kad Europos įmonės taptų konkurencingesnės. Šių tikslų bus siekiama tokiais būdais:

- skatinant kurti inovacijas ir keistis praktine patirtimi su susijusiais universitetais, mokslinių tyrimų institutais ir įmonėmis, įskaitant tinkamą sąveiką su ITER įmone ir Europos bendrąja įmone „Fusion For Energy“ (F4E) (sudarant vienodas galimybes dalyvauti pramonės partneriams, vadovaujantis atitinkamomis Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklėmis),
- raginant registruoti patentus,
- skatinant Branduolių sintezės sektoriaus inovacijų forumo veiklą; šiame forume bus parengtas branduolių sintezės technologijų veiksmų planas ir žmogiškųjų išteklių vystymo iniciatyvos, o juose daugiausia dėmesio bus skiriama inovacijoms ir galimybėms pateikti naujų produktų bei paslaugų.

I.B Branduolių dalijimasis, sauga ir radiacinė sauga

Pagrindinis tikslas

Sukurti patikimą mokslinį ir techninį pagrindą siekiant paspartinti ilgojo pusamžio radioaktyviųjų atliekų saugesnio tvarkymo praktinį tobulinimą, visų pirma pagerinant branduolinės energijos naudojimo saugos lygį, tuo pačiu prisidedant prie tausaus išteklių naudojimo ir ekonominio efektyvumo ir užtikrinant tvirtą bei socialiai priimtina asmenų ir aplinkos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės sistemą.

Veikla

Su branduolių dalijimusi, sauga ir radiacine sauga susijusių netiesioginių veiksmų bus imamasi toliau išsamiau apibūdintose penkiose pagrindinėse veiklos srityse. Atsižvelgiant į tai, kad turi būti skiriama kuo daugiau dėmesio branduolinei saugai, kuria prisidedama prie branduolinių mokslinių tyrimų perorientavimo, kuo daugiau dėmesio bus skiriama įrenginių saugai, radiacinei saugai (įskaitant naudojimą medicinoje) ir rizikos vertinimui. Ši veikla svarbiais ryšiais susijusi su moksliniais tyrimais, vykdomais pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.)⁽¹⁾ priimtą Sąjungos septintąją bendrąją programą, visų pirma energetikos, Europos standartų, švietimo ir mokymo, aplinkos apsaugos, sveikatos, medžiagų mokslo, valdymo, bendros infrastruktūros, saugumo ir saugos kultūros srityse. Tarptautinis bendradarbiavimas bus skatinamas daugelyje mokslinių tyrimų veiklos sričių, ypač daug dėmesio skiriant branduolinių įrenginių saugai, ir tai bus daroma bendradarbiaujant su atitinkamais techniniais ir suinteresuotųjų subjektų forumais, apibūdintais dalyje „Branduolių dalijimasis, sauga ir radiacinė sauga“ Sprendimo 2012/93/Euratomas I priedo I.B punkte.

1. Galutinių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas

Radioaktyviųjų atliekų geologinių kapynų inžineriniai tyrimai ir projektų demonstravimas, kurių tikslas – pasirengti įgyvendinimui, tuo pačiu metu užtikrinant eksploatavimo saugą. Tyrimai, kuriuos atliekant padedama geriau suprasti atliekas ir jų veikimą bėgant laikui, patikimų veiksmingumo ir saugos vertinimo metodų kūrimas, valdymo bei su visuomenės pritarimu susijusių socialinių klausimų nagrinėjimas ir kita veikla, kuria siekiama padėti plėtoti bendrą Europos požiūrį į pagrindinius klausimus, susijusius su atliekų tvarkymu ir šalinimu.

⁽¹⁾ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

2. Reaktorių sistemos

Moksliniai tyrimai, kurių metu atsižvelgiama į pagrindinį tikslą, siekiant užtikrinti, kad visos Europoje naudojamos reaktorių sistemos (įskaitant kuro ciklo įrenginius) arba tos reaktorių sistemos, kurios galėtų būti naudojamos Europoje ateityje, kiek tai būtina siekiant išlaikyti plačias branduolinės saugos profesines žinias Europoje, veikų saugiai, daugiausia dėmesio skiriant išimtinai saugos aspektams. Tai apima jėgainių eksploatavimo trukmės vertinimą ir valdymą, saugos kultūrą (siekiant kuo labiau sumažinti žmogiškųjų ir organizacinių klaidų riziką), pažangias saugos vertinimo metodikas, skaitmeninio modeliavimo priemones, matavimo aparatūrą ir kontrolę, didelių avarijų prevenciją ir jų padarinių švelninimą, taip pat susijusią veiklą, kuria siekiama optimizuoti žinių valdymą ir išlaikyti kompetenciją.

Veiklą sudaro fundamentalių ir pagrindinių kompleksinių mokslinių tyrimų veikla (pavyzdžiui, medžiagų mokslas) ⁽¹⁾ taip pat, daugiausia dėmesio skiriant saugos aspektams, būsimų reaktorių ir visų kuro ciklo aspektų, pavyzdžiui, skaidymo ir virsmo, tyrimai.

3. Radiacinė sauga

Veikla šioje srityje sutelkiama į:

- silpnos ilgalaikės apšvitos keliamo pavojaus sveikatai tikslesnio kiekybinio vertinimo, atsižvelgiant į įvairias individualias savybes, užtikrinimą atliekant epidemiologinius tyrimus, taip pat mechanizmų supratimo gerinimą atliekant ląstelių ir molekulinės biologijos mokslinius tyrimus,
- spinduliuotės naudojimo medicinoje saugos ir veiksmingumo didinimą taikant naujas patobulintas technologijas ir užtikrinant tinkamą tokio naudojimo naudos bei rizikos pusiausvyrą,
- avarinių situacijų ir situacijų po avarijų valdymo nuoseklumo ir integracijos Europoje didinimą kuriant bendras priemones bei strategijas ir veiklos sąlygomis demonstruojant jų veiksmingumą,
- kitų sričių nacionalinė mokslinių tyrimų veikla bus veiksmingiau integruota, jei bus manoma, kad tai būtina.

4. Infrastruktūra

Tais atvejais, kurie neabejotinai turi europinės pridėtinės vertės, visų pirma siekiant užtikrinti „kritinę masę“, bet kurioje iš nurodytų teminių sričių būtinas pagrindinės mokslinių tyrimų infrastruktūros projektavimo, atnaujinimo, montavimo ir (arba) eksploatavimo rėmimas, įskaitant tinkamų palankesnių sąlygų pavieniams mokslo darbuotojams ir mokslinių tyrimų grupėms naudotis esama ir būsima infrastruktūra sudarymą.

5. Žmogiškieji ištekliai ir mokymas ⁽²⁾

Nacionalinių programų koordinavimas ir branduolinio mokslo ir technologijų srities bendrųjų mokymo poreikių tenkinimas naudojant įvairias priemones, įskaitant tas, kurių rezultatai yra trumpalaikiai ir kurios yra konkurencinio pobūdžio, kaip bendros paramos žmogiškiesiems ištekliams visose teminėse srityse dalis. Tai apima mokymo kursams ir mokymo tinklams skiriamą paramą, taip pat priemones, kuriomis siekiama, kad šis sektorius taptų patrauklesnis jauniems mokslininkams ir inžinieriams, taip pat Sąjungos švietimo įstaigų koordinavimo gerinimą siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų įgyjamos lygiavertės kvalifikacijos.

II. ETINIAI ASPEKTAI

Igyvendinant šią specialiąją programą ir vykdant joje numatytą mokslinių tyrimų veiklą, turi būti laikomasi pagrindinių etikos principų. Šie principai, *inter alia*, apima Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytus principus, įskaitant žmogaus orumo ir žmogaus gyvybės apsaugą, asmens duomenų ir privatumo apsaugą, taip pat gyvūnų ir aplinkos apsaugą pagal Bendrijos teisę ir naujausias atitinkamų tarptautinių konvencijų, gairių ir elgesio kodeksų redakcijas, pavyzdžiui, Helsinkio deklaraciją, 1997 m. balandžio 4 d. Ovjeje pasirašytą Europos Tarybos Žmogaus teisių ir biomedicinos konvenciją ir jos papildomus protokolus, JT Vaiko teisių konvenciją, UNESCO priimtą Visuotinę žmogaus genomo ir žmogaus teisių deklaraciją, JT Bakteriologinių ir toksinių ginklų konvenciją, Tarptautinę sutartį dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių, taip pat atitinkamas Pasaulio sveikatos organizacijos rezoliucijas.

Taip pat bus atsižvelgta į Europos patarėjų biotechnologijų etinių padarinių klausimais grupės (1991–1997 m.) ir Europos mokslo ir naujų technologijų etikos grupės (nuo 1998 m.) nuomonę.

Vadovaudamiesi subsidarumo principu ir atsižvelgdami į tai, kad Europoje laikomasi įvairių požiūrių, mokslinių tyrimų projektų dalyviai privalo laikytis teisės aktų, nuostatų ir etikos taisyklių, galiojančių šalyse, kuriose bus vykdomi moksliniai tyrimai. Bet kuriuo atveju taikomos nacionalinės nuostatos, o moksliniai tyrimai, kurie konkrečioje valstybėje narėje ar kitoje šalyje uždrausti, iš Bendrijos lėšų toje valstybėje narėje ar šalyje nebus finansuojami.

⁽¹⁾ Susitarta, kad Europos mokslinių tyrimų taryba yra atsakinga už visų mažai tirtų mokslo ir technologijų sričių mokslinių tyrimų rėmimą.

⁽²⁾ Susitarta, kad atsakomybė už mokslo darbuotojų judumą visose mokslo ir technologijų srityse užtikrinama pagal Sąjungos bendrosios programos specialiąją programą „Žmonės“.

Prieš pradėdami mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą, mokslinių tyrimų projektus įgyvendinantys subjektai prireikūs privalo užsitikrinti atitinkamų nacionalinių ar vietos etikos komitetų pritarimą. Komisija taip pat sistemingai etiniu požiūriu peržiūrės pasiūlymus, kurie susiję su etikos požiūriu opiais klausimais arba kuriuose nebuvo tinkamai atsižvelgta į etinius aspektus. Tam tikrais atvejais etiniai aspektai gali būti peržiūrimi projekto įgyvendinimo metu.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 13 straipsnyje reikalaujama, kad Sąjunga ir valstybės narės, formuodamos ir įgyvendindamos Sąjungos politiką, įskaitant mokslinių tyrimų politiką, visapusiškai atsižvelgtų į gyvūnų gerovės reikavimus. 1986 m. lapkričio 24 d. Tarybos direktyvoje 86/609/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsauga, suderinimo ⁽¹⁾ reikalaujama visus eksperimentus rengti taip, kad bandomi gyvūnai be reikalo nepatirtų baimės, skausmo ir kančių, kad būtų naudojama kuo mažiau gyvūnų, kad būtų naudojami gyvūnai, kurių neurofiziologinis jautrumas mažiausias, ir kad būtų sukeliamas kuo mažiau skausmo, kančių, baimės ar ilgalaikės žalos. Gyvūnų genetinio paveldo keitimas ir gyvūnų klonavimas gali būti svarstomas, tik jei tikslai yra etikos požiūriu pagrįsti ir sudaromos tokios sąlygos, kuriomis užtikrinama gyvūnų gerovė ir laikomasi biologinės įvairovės principų. Įgyvendinant šią specialiąją programą, Komisija nuolat stebės mokslo pažangą, taip pat nacionalines ir tarptautines nuostatas, kad būtų atsižvelgta į visus pokyčius.

⁽¹⁾ OL L 358, 1986 12 18, p. 1.